

Nr 623

Av fru **Lewén-Eliasson**, *angående utbildning i Sverige av personal för behandling av skelögda barn.*

Behandlingsbehovet för skelande barn är avsevärt mycket större än tillgången till vårdplatser och behandlingspersonal. Nya metoder för att åstadkomma sam-syn och stereoseende, vilka utarbetats främst i Schweiz och Tyskland, har på senare år också med stor framgång börjat användas i vårt land. Men bristen på utbildad personal har medfört dels att man tvingats avstå från projekt man haft för att inrätta specialkliniker för skelögda, dels att man måst lägga ned redan etablerade avdelningar.

Det finns i Sverige för närvarande endast fyra—fem ögonläkare med skelning som specialitet. För att bli specialist på området fordras ca ett halvt års utbildning utöver ögonläkarutbildning.

Det finns vidare endast ett par svenskor med fullständig utbildning som ortoptriser, d. v. s. specialutbildade läkarassistenter med huvudsaklig uppgift att sköta behandlingen av personer, framför allt barn, som är svagsynta på ena eller båda ögonen, ofta i kombination med skelning. Ytterligare några svenskor är under utbildning och några utländskor innehar anställning i Sverige som ortoptriser.

Både läkaren och ortoptrisen måste emellertid skaffa sig sin utbildning utomlands, eftersom sådana specialiteter helt saknas i det svenska utbildningssystemet.

Det råder ingen tvekan om att skelning hos barn så gott som undantagslöst utgör en svår psykisk belastning. Enligt utredningar som gjorts utomlands lider 2,3—4 procent av befolkningen av skelning. Ingen motsvarande undersökning har gjorts i Sverige, men man uppskattar antalet skelande här till ca 210 000 personer. Därtill kommer ca 50 000 med så stark synned-sättning på det ena ögat att de praktiskt taget är enögda.

Redan nu är köerna till den behandling av skelögdhet som finns mycket stora. På goda grunder kan man anta att det också finns många fall av skelögdhet som aldrig kommer under läkarkontroll.

I skolorna sker nu vanligen en undersökning av synskärpan i de första årskurserna, och i några län har man infört synkontroll av fyraåringar. En utbyggnad av denna synkontroll pågår, en uppgift som främst åvilar de kommunala organen.

Men ett stort antal av de fall som redan upptäckts och efter en utbyggd kommunal synkontroll kommer att upptäckas är på grund av de hos oss använda

metodernas otillräcklighet dömda till livslång stark synnedsättning. Anledningen härtill är att det fattas specialutbildad personal för de nyare metoder som i allt större utsträckning används i andra länder.

Under åberopande av ovanstående hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär utredning och förslag till svensk utbildning av personal för behandling av skelande barn.

Stockholm den 26 januari 1967

Anna-Lisa Lewén-Eliasson (s)
